

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Mönkkönen Riku Matias	Telia Tunnistus	16.01.2024 10:51:54 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisälllys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (3 sivua)

Taipalsaaren kunta
Kellomäentie 1
54920 Taipalsaari
kirjaamo@taipalsaari.fi

Lausuntopyyntö 21.12.2023

Metsähallituksen lausunto Suur-Saimaan osayleiskaavamuutoksen kaavaluonnoksesta

Taipalsaaren kunta on asettanut Suur-Saimaan osayleiskaavamuutoksen kaavaluonnosmateriaalin nähtäville 22.12.2023 – 31.1.2024. Metsähallitus on tutustunut kaavaluonnokseen ja lausuu Suur-Saimaan ja Lietveden saarien luonnonsuojelualueen maanhaltijana, Lietveden (FI0500024) ja Ilkonselän (FI0422001) Natura 2000 - alueiden yhtenä haltijaviranomaisena sekä erittäin uhanalaisen saimaannorpan kannan seurannasta ja suojelun edistämisestä vastaavana seuraavaa:

Suunnittelualue on maisema- ja luonnonarvoiltaan merkittävä. Sillä sijaitsee kolme Natura 2000- aluetta (Ilkonselkä FI0422001, Lietvesi FI0500024 ja Kyläniemi FI0422005), joista kahden ensimmäisen suojeluperustelajina on saimaannorppa. Saimaannorppa on erittäin uhanalainen (EN), erityisesti suojeltava, luontodirektiivin liitteen II priorisoitu ja liitteen IV laji. Suunnittelualueella on voimassa saimaannorpan suojelemiseksi sen keskeisillä elinalueilla annettu valtioneuvoston asetus (374/2021) kalastusrajoituksista Saimaalla. Saimaannorpan suojelun strategian ja toimenpidesuunnitelman (2022) yhtenä tavoitteena on, että saimaannorppa palaa takaisin alueille, joilla sitä on aiemminkin esiintynyt, ja levinneisyyttä kuvaavat tiedot osoittavat norpan pystyvän lisääntymään kaikissa osissa levinneisyysaluettaan.

Saimaannorppia elää suunnittelualueella ja sillä sijaitsee myös norpan pesätihentymäalueita, joilla norpan pesiä on suhteellisesti muuta järvioluetta tiheämmässä ja riski häiritä norpan pesintää on erityisen suuri (<https://julkaisut.metsa.fi/en/publication/saimaannorpan-tarkeimmat-pesimaalueet/>). Suunnittelualue (erityisesti Kyläniemen eteläpuoli) sijaitsee saimaannorpan levinneisyysalueen reunalla, jossa norppakanta on ihmisen toiminnan seurauksena edelleen erittäin harva ja lähtenyt vasta 2020-luvulla runsastumaan (www.metsa.fi/norppatilanne). Eteläisen Saimaan kannan vähäisen poikastuoton vuoksi tällä hetkellä tunnetaan vain osa saimaannorpalle tärkeistä alueista.

Saimaannorppa on yleisesti ottaen otettu hyvin huomioon esitetyssä kaavamuutoksessa. Kaaavaselistuksen mukaan saimaannorpalle tärkeiden alueiden läheisyydestä on yksittäisiä rakentamattomia rakennuspaikkoja poistettu ja korvattu tai siirretty kauemmaksi norppa-alueilta. Rakennuspaikkoja ei myöskään ole lisätty eikä rakennuspaikkakohtaista rakennusoikeutta ole kasvatettu saimaannorpan pesien läheisyydessä. Kaavassa kuitenkin on edelleen rakennuspaikkoja norpan pesien välittömässä läheisyydessä, mikä voi estää rakennusluvan saamisen kaavoitetulle rakennuspaikalle.

Sen sijaan esitetty vakituisen asuinrakentamisen vyöhyke (at-vyöhyke) mahdollistaisi vakituisen asuinkäyttöön tarkoitettujen rakennuspaikkojen moninkertaistumisen kaava-alueella, aiheuttaen todennäköisesti merkittävää häiriötä norpalle. Pesäpaikkojen häirintä helmi-toukokuussa on erityisen riskialtis ajankohta saimaannorpan lisääntymiselle. Kaavassa esitetyllä at-vyöhykkeellä on noin 80 lomarakennuspaikkaa, jotka olisi tällä merkinnällä muutettavissa vakituisen asuinkäyttöön ilman poikkeamislupaa. Tällä hetkellä kaava-alueella näyttäisi olevan 20 rakennettua asuinrakennuspaikkaa.

Vakituisen asuinrakentamisen vyöhyke (at) sijaitsee Kyläniemessä Ilkonselän ja Lietveden Natura 2000 -alueiden välissä ja Kyläniemen Natura 2000 -alue jää at-vyöhykkeen sisälle. Saimaannorpan lisäksi alueella on myös muita luonto- ja maisema-arvoja. Edellä mainitun lisäksi at-vyöhyke rajautuu saimaannorpan pesätihentymäalueisiin ja osa vyöhykkeellä sijaitsevista rakennuspaikoista on pesien läheisyydessä. Metsähallituksen näkemyksen mukaan kaavassa esitetty at-vyöhyke tulisi poistaa, koska sen toteuttaminen todennäköisesti heikentäisi saimaannorpan pesimäolosuhteita merkittävästi.

Lietveden ja Luonterin Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmassa Lamposaaren ympäristö Kyläniemen pohjoispuolella Myhkiöselällä ja Hietasaaren pohjoispuolen ympäristö Pajusaarenselällä on osoitettu luonnonarvovyöhykkeiksi (Luonnonarvovyöhyke 2). Luonnonarvovyöhykkeillä (vyöhykkeet 1–3) on osoitettu ranta- ja vesilinnuston sekä saimaannorpan pesimäalueina merkittäviä kohteita, joilla tarpeetonta liikkumista on pesimäaikaan syytä välttää. Vyöhykkeellä 2 suositellaan välttämään maihinnousua ja liikkumista 50 metriä lähempänä rantaa sekä moottoriliikennettä saimaannorpan pesinnän ja imetyksen kannalta herkillä ajanjaksolla 1.1.–30.4. Mikäli hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitettyjen mittarien perusteella häiriöön on syytä puuttua, talviaikaista moottoriliikennettä voidaan luonnonarvovyöhykkeellä 2 ryhtyä ohjaamaan maastoliikennelain (1710/1995) nojalla. Liikkumisen ohjaaminen on mahdollista myös perustamalla alueen haltijan aloitteesta luonnonsuojelualue, jonka rauhoitusmääräyksissä liikkumisesta voidaan päättää.

Ilkonsaarten itäisimpään saareen on osoitettu Retkeily- ja ulkoilualue (VR-2), jonne on mahdollista rakentaa alueen käytön kannalta tarpeellisia rakennuksia ja rakenteita. Alue on tarkoitettu järjestöjen, yhdistysten, jakokunnan tai muiden vastaavien yhteistä käyttöä varten. Alueen enimmäisrakennusoikeus on 250 k-m². Saimaannorpan suojelun näkökulmasta saariin ei tulisi sallia lisärakentamista tai käytön tulisi olla ainoastaan avovesiaikaista. Metsähallituksen näkemyksen mukaan Ilkonsaarten aluekokonaisuus tulisi maisemaekologisessa rantaluokituksessa saimaannorpan suojelun turvaamiseksi siirtää luokasta "Alueet, joilla rakentamis- ja muut toimenpiteet ovat mahdollisia tietyin rajoituksin" luokkaan "Rakentamista ei suositeta", mikäli alueelle on suunnitteilla/mahdollista rakentaa talvikäyttöä lisääviä tai talvikäytössä olevia rakennuksia tai rakennelmia. Saaret sijaitsevat norpan pesätihentymäalueella ja riski häiritä norpan pesimärauhaa on erityisen suuri.

Muita huomioita:

Metsähallitus

PL 94 (Ratatie 11)
FI-01301 Vantaa, Suomi Finland

Tel. 0206 39 4000
kirjaamo@metsa.fi

www.metsa.fi
Y-tunnus / Business ID: 0116726-7

Lokhuussin saari tulisi merkitä kaavakarttaan SL-merkinnällä kaavaselostuksen mukaisesti. Saari on yksityistä luonnonsuojelualuetta (Lokhuussin luonnonsuojelualue). Nyt saari on merkitty kaavakarttaan MY-alueeksi.

Kaavakarttojen hahmottamista vaikeutti se, että rakennettuja- ja rakentamattomia rakennuspaikkoja ei ole merkitty erillisillä symboleilla.

Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet luonnonsuojelun erityisasiantuntija Miina Auttila sekä maankäytön erityisasiantuntijat Anni Rautio ja Matti Hovi.

Muilta osin Metsähallituksella ei ole lausuttavaa kaavaluonnoksesta

Metsähallitus pyytää, että lausuntoon lähetetään vastine sähköpostiosoitteeseen kirjaamo@metsa.fi

Savonlinnassa 16.1.2024

Riku Mönkkönen

Alueidenkäytön johtava asiantuntija